

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de commissarissen van de Koning, gedeputeerden, burgemeesters en wethouders en corporatiebestuurders

**Directoraat-Generaal
Migratie**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk

xxxxx

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 25 april 2024

Onderwerp Opvang van asielzoekers en Oekraïense ontheemden en taakstelling huisvesting statushouders

Geachte Commissarissen van de Koning, gedeputeerden, burgemeesters en wethouders, en corporatiebestuurders,

Medeoverheden en partners binnen de migratieketen leveren grote inspanningen aan de opvang van asielzoekers, de huisvesting van statushouders en de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Het kabinet is u daarvoor zeer erkentelijk. Op 15 april jl. hebben wij een brief gestuurd aan de Commissarissen van de Koning en de colleges van B&W over de urgente oproep om op korte termijn spoed tijdelijke gemeentelijke opvang te realiseren. Wij willen u in deze brief informeren over de bredere opgaven van het verwachte aantal asielzoekers en de opvangbehoefte over een langere periode, alsmede de taakstelling huisvesting statushouders voor 2024-II en de prognose voor het aantal op te vangen Oekraïense ontheemden in de gemeentelijke opvang. Ook hiervoor hebben wij uw inzet heel hard nodig.

Ook heeft de afgelopen maanden een aantal belangrijke ontwikkelingen plaatsgevonden. De inwerkingtreding van de Spreidingswet biedt perspectief en maakt van 2024 een belangrijk overgangsjaar waarin de deelnemers aan de Provinciale Regietafels hard aan de slag zijn met het maken van afspraken over het aantal te realiseren opvangplekken. De eerste doorstroomlocaties, waarover ik u in voorgaande brieven informeerde, zijn inmiddels gerealiseerd. Tot slot is op Europees niveau overeenstemming op het Asiel- en Migratiepact, een belangrijke doorbraak voor een gezamenlijke aanpak van asiel en migratie in de EU.

In deze brief willen wij u informeren over:

1. Meerjaren productieprognose (MPP), benodigde opvangcapaciteit en Spreidingswet;
2. Huisvesting statushouders en vaststelling taakstelling huisvesting statushouders 2024-II;
3. Prognose benodigde opvang Oekraïense ontheemden.

1. MPP, benodigde opvangcapaciteit en Spreidingswet

In de brief van 5 april jl. heeft het kabinet de Tweede Kamer geïnformeerd over de Meerjaren Productieprognose (MPP).¹ De MPP is een periodiek overzicht van prognoses voor een groot aantal organisaties² in de migratieketen, het ministerie van Buitenlandse Zaken, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Rechtspraak en Nidos. Met een prognosemodel worden

¹ De brief is te raadplegen via [TK Actuele situatie asielketen en Oekraïense ontheemden MPP 2024 I | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](https://tk.actuele.situatie.asielketen.nl)

² IND, COA, DT&V, Politie.

verschillende scenario's geschetst over de mogelijke in-, door- en uitstroom in de migratieketen. Naar verwachting bedraagt de instroom van het totale aantal asielaanvragen 69.800 in 2024.³ Nieuw te nemen maatregelen of beleidswijzigingen, zoals het EU Asiel- en Migratiepact of de doorstroomlocaties, kunnen effect hebben op de geschetste scenario's maar zijn niet in de prognose meegenomen omdat deze nog niet kwantificeerbaar zijn.

Op basis van de prognoses van de MPP is de verwachting dat op 1 januari 2025 een behoefte is aan in totaal 97.500 opvangplekken. Bij ongewijzigd beleid stijgt dit aantal tot 133.500 opvangplekken per 1 januari 2026. Op die datum bevinden zich naar verwachting 48.500 statushouders in de asielopvang. Dit zijn mensen die recht hebben op huisvesting in een gemeente.

Een belangrijk aandachtspunt blijft de opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv). De verwachting is dat de instroom van deze groep hoog blijft en daarmee ook de druk op de opvang door COA en Nidos. Momenteel beschikt het COA over ca. 4.300 plekken voor amv. Per 1 januari 2025 wordt de capaciteitsbehoefte van het COA geschat op 9.500 amv plekken als, onderdeel van de totale asielopvang-opgave zoals hierboven benoemd.

Capaciteitsraming

Op 1 februari jl. is de Spreidingswet in werking getreden. Deze wet kent een cyclus en raming van twee jaar. De capaciteitsraming is vastgesteld op 96.000 benodigde opvangplekken, waarvan 8.140 voor amv, zoals eerder aan u geschreven. De systematiek van de capaciteitsraming van de Spreidingswet blijft leidend. Wijzigingen tussendoor zijn alleen mogelijk als er sprake is van een (nieuwe) oorlog of natuurramp, dat is op dit moment niet aan de orde.

Om te voorkomen dat het aantal benodigde opvangplekken boven de 96.000 uitkomt, zijn verschillende maatregelen nodig richting 2026. De belangrijkste instrumenten die we inzetten zien op (1) instroombeheersing, met name door Europese inzet; (2) de doorstroom reguleren met de productie bij de IND en (3) de uitstroom van statushouders uit de opvang vergroten, door gemeenten te stimuleren statushouders zo snel mogelijk na vergunningverlening te huisvesten in permanente passende huisvesting of een doorstroomlocatie. Als uiterste redmiddel brengen wij statushouders tijdelijk onder in een hotel. Het vraagt uiteraard nog veel om dit voor elkaar te krijgen. Daarom gaat de Staatssecretaris met de partners in de asielketen in gesprek hoe we ons voorbereiden op mogelijke opwaartse afwijkingen van de capaciteitsbehoefte, zodat we gezamenlijk voorbereid zijn op verschillende scenario's.

Een volledig overzicht van de maatregelen die het kabinet neemt om de instroom te beperken, en door- en uitstroom te stimuleren, vindt u in de bovengenoemde brief aan de Tweede Kamer van 5 april 2024.

Spreidingswet en versterking PRT's

Aan de provinciale regietafels (PRT's) wordt momenteel het gesprek gevoerd over de invulling van de opvang in gemeenten van iedere provincie naar aanleiding van de gepubliceerde capaciteitsraming van de Spreidingswet. De commissarissen van de Koning (cvdK's), in hun rol als rijksorgaan, doen hiervan verslag aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid vóór 1 november 2024. Op basis van het verslag neemt de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid voor 1 januari 2025 het verdeelbesluit. Wanneer uit het verslag blijkt dat de opgave per provincie volledig wordt gerealiseerd, dan wordt het verslag omgezet in een verdeelbesluit. Bij onvolledige realisatie bepaalt de Staatssecretaris de wijze waarop deze wel gerealiseerd dient te worden. De verdeelbesluiten worden door

---

³ De MPP spreekt van een minimum, medio en maximum scenario. Het medio scenario bedraagt 69.800 asielaanvragen.

de Staatssecretaris voor 1 januari 2025 genomen. Gemeenten werken vervolgens mee aan eventuele benodigde vergunningen en omgevingsplan en stellen een locatie of accommodatie ter beschikking. Over de exploitatie en realisatie van de opvanglocatie maken zij afspraken met het COA. Ook kunnen zij ervoor kiezen dit onder eigen verantwoordelijkheid te doen. Het COA bepaalt in alle gevallen welke asielzoeker waar wordt geplaatst. Gemeenten zijn op basis van de Spreidingswet gehouden een locatie of accommodatie ter beschikking te stellen zodat de plaatsen die opgenomen zijn in het verdeelbesluit uiterlijk een half jaar na vaststelling ter beschikking komen, zodat er daadwerkelijk asielzoekers kunnen worden opgevangen. Deze 96.000 opvangplekken moeten dus uiterlijk op 1 juli 2025 gerealiseerd zijn.

Met de Spreidingswet hebben de PRT's een formele en belangrijkere rol gekregen. Ook vindt aan de PRT's de bestuurlijke afstemming plaats over de opvang van Oekraïense ontheemden, naast de afstemming over asielopvang en huisvesting van statushouders. Om deze taken goed te kunnen vervullen, is een versterking van de PRT's van belang. De afgelopen maanden zijn - in afstemming tussen het rijk en medeoverheden - maatregelen uitgewerkt die hierop zien. Het kabinet heeft sinds eind 2022 incidenteel in totaal 6,2 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de PRT's. In de loop van dit jaar zal eenmalig nog 2,4 miljoen euro beschikbaar worden gesteld. Over de versterking van de PRT's en structurele financiering wordt u op een separaat moment nader geïnformeerd.

2. Huisvesting statushouders en vaststelling taakstelling 2024-II

Gemeenten staan voor een grote uitdaging om statushouders tijdig te huisvesten. Voor de eerste helft van 2024 bedraagt de totale opgave ruim 25.000 te huisvesten vergunninghouders. Deze opgave bestaat uit de taakstelling van 18.750 voor de eerste helft van 2024 en de eind 2023 opgelopen achterstand van circa 6.400.

De taakstelling voor de tweede helft van 2024 is vastgesteld op 17.000 te huisvesten statushouders (exclusief de achterstand die eventueel wordt opgelopen in de huidige periode). Binnen deze taakstelling bedraagt de indicatieve opgave voor kleinschalige opvangplekken van Nidos voor amv met verblijfsstatus 4.600. Hiermee wordt de totale capaciteitsbehoefte voor de kleinschalige opvang van Nidos in beeld gebracht.

Tijdige huisvesting is en blijft van groot belang, omdat statushouders dan kunnen starten met integratie en participatie. Ook gelet op de druk in de asielopvang is het noodzakelijk dat de opvangplekken die nu noodgedwongen bezet worden gehouden door vergunninghouders, sneller beschikbaar komen voor asielzoekers. Om te kunnen voldoen aan de huisvestingsopgave voor vergunninghouders is dus blijvende inzet nodig op het vergroten van de (tijdelijke) woningvoorraad én het beter benutten van de woningvoorraad. Zie voor meer informatie het overzicht Mogelijkheden, ondersteuning en regelingen huisvesting aandachtsgroepen.⁴

In het kader van de huisvesting van statushouders vragen wij bijzondere aandacht op (a) het belang van kleinschalige opvang voor amv en (b) de mogelijkheden die doorstroomlocaties bieden.

a. Kleinschalige opvang voor amv met verblijfsstatus

Amv die verblijven in de COA-opvang en een verblijfsvergunning krijgen, stromen door naar de kleinschalige opvang (kso) van Nidos. Dit kan een woongroep zijn waar maximaal 12 jongeren samenwonen onder begeleiding, of een woonhuis waar gemiddeld vier jongeren onder begeleiding wonen. Deze jongeren worden tot hun 18^e levensjaar opgevangen en begeleid door Nidos en haar contractpartners, of langer tot maximaal 21 jaar in het geval de jongere kiest

⁴ Kamerstukken II, 2023-2024, 32847 nr. 1135

voor verlengde opvang. Vanaf dat moment zijn gemeenten verantwoordelijk voor het bieden van passende vervolghuisvesting. Het aantal gerealiseerde kso-plekken blijft echter achter op de capaciteitsbehoefte van Nidos - voor de eerste helft van 2024 vastgesteld op 3.900 - waardoor de jongeren noodgedwongen langer bij COA verblijven. Ook lukt het gemeenten niet altijd om tijdig te voorzien in vervolghuisvesting. De plek in de kso blijft daardoor langer bezet, wat ook drukt op de beschikbare capaciteit.

Wij roepen gemeenten dan ook met klem op om zich in te zetten voor de realisatie van kso-locaties en tijdige vervolghuisvesting voor deze kwetsbare jongeren. Op het moment van opvang in de kso tellen deze amv direct mee voor de huisvestingstaakstelling van de gemeente. Mocht een gemeente een geschikt pand hebben, een pand hebben dat mogelijk geschikt te maken is, of vragen hebben over wat een pand geschikt maakt voor een kso, kan contact opgenomen worden met Nidos via bureauopvang@nidos.nl

b. Doorstroomlocaties

Een doorstroomlocatie is een locatie waar statushouders maximaal 12 maanden kunnen verblijven gefinancierd door het rijk. Het betreft een overgang van asielopvang naar huisvesting in de gemeente of regio waaraan zij gekoppeld zijn en uiteindelijk gaan wonen. Zo kan er alvast gestart worden met de integratie, in afwachting van definitieve huisvesting. Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft u hierover op 6 juni 2023 een brief gestuurd.⁵ Vanuit het Rijk zijn vergoedingen voor transitie- en beheerkosten beschikbaar. Tijdens het jaar dat statushouders in een doorstroomlocatie verblijven kan door de gemeente bijvoorbeeld door middel van flex- of transformatieprojecten gewerkt worden aan het uitbreiden van de woningvoorraad. Twee locaties zijn inmiddels geopend, waarbij sprake is van een hechte samenwerking tussen gemeenten en rijk. Er hebben zich dertig gemeenten gemeld met belangstelling. Als een gemeente interesse heeft in het openen van een doorstroomlocatie, dan kan contact worden opgenomen via de regio accounthouders (NOO) van het ministerie van Justitie en Veiligheid of Postbusdoorstroomlocaties@minjenv.nl. Een handreiking doorstroomlocaties is beschikbaar.

3. Opvang Oekraïense ontheemden en prognose opvangbehoefte

De invasie van Rusland in Oekraïne en de oorlog duurt nog altijd voort. Voorlopig worden geen grote wijzigingen verwacht in het verloop daarvan.⁶ Daarmee zien we dat er nog steeds sprake is van een constante instroom van ontheemden naar Nederland. Er zijn op dit moment ca. 108.000 ontheemden in Nederland waarvan ca. 92.000 verblijven in de gemeentelijke opvang Oekraïners (GOO) (peildatum: 10 maart 2024).

Op basis van deze prognose wordt rekening gehouden met een netto instroom van ca. 28.000 voor 2024 en is de verwachting dat er per 1 januari 2025 ca. 136.000⁷ ontheemden uit Oekraïne in Nederland verblijven. Op diezelfde datum zijn volgens de prognose 120.000 GOO opvangplekken nodig. Dit betreft nog steeds een inspanningsverplichting. We houden hierbij vast aan de verdeelsleutel die is vastgesteld door het Veiligheidsberaad. Ook voor ontheemden die worden

---

⁵ [Brief van 6 juni 2023 aan commissarissen van de Koning, gedeputeerden, burgemeesters en wethouders en corporatiebestuurders over de urgente uitvraag voor voorportaal- en doorstroomlocaties \(inclusief kleine opvanglocaties\)](#)

⁶ [Beschermingsopdracht Oekraïense ontheemden in Nederland | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

⁷ Begin januari stonden ca. 105.500 ontheemden met de Oekraïense nationaliteit ingeschreven in de BRP en ca. 2.500 ontheemden afkomstig uit Oekraïne met een overige nationaliteit die recht hebben op bescherming onder de RTB (derdelanders). De instroomverwachting op basis van de prognose is ca. 28.000 in 2024 (gemiddeld 540 per week x 52 weken).

opgevangen via particuliere initiatieven of het eigen circuit blijft inzet van gemeenten nodig.

Hieronder wordt ingegaan op de belangrijkste beleidsonderwerpen die invloed hebben op de realisatie van opvangplekken voor Oekraïense ontheemden: (a) transitiekosten, (b) eigen bijdrage Oekraïense ontheemden; en (c) verblijf en vertrek op langere termijn.

a. Transitiekosten

Om de gemeenten te ondersteunen bij het realiseren van nieuwe opvangplekken verruimt het kabinet bij wijze van pilot de periode om transitiekosten voor verbouwingen van locaties, onder bepaalde voorwaarden, te verrekenen tot en met de looptijd van de Richtlijn tijdelijke bescherming (RTB) +2 jaar. Daarnaast houdt het ministerie van Justitie en Veiligheid bij de hoogte van de compensatie rekening met inflatie. Belangrijk is daarbij te vermelden dat, indien de opvang van Oekraïners eerder eindigt dan de termijn van de RTB + 2 jaar, de resterende looptijd gebruikt wordt om asielzoekers op te vangen in de locatie. De gemeente dient dit schriftelijk te bevestigen. Mochten gemeenten de afspraken niet kunnen nakomen, dan vordert het Rijk de gemaakte transitiekosten naar rato van de resterende tijd terug. Meer informatie is beschikbaar via uw regio-accounthouder of PostbusNOO@minjenv.nl. De pilot wordt voor de zomer van 2024 geëvalueerd met het oog op voortzetting hiervan.

b. Eigen bijdrage Oekraïense ontheemden

Het kabinet blijft de komende periode inzetten op het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van ontheemden in de Nederlandse samenleving. Dit verlicht de huidige druk op maatschappelijke voorzieningen en draagt bij aan het draagvlak voor de opvang van deze groep. Onderdeel daarvan is om het voorzieningenniveau van ontheemden uit Oekraïne onder de RTB beter te laten aansluiten op dat van andere groepen in de maatschappij. Dit betekent onder meer dat ontheemden bijdragen wanneer ze daar genoeg inkomsten voor hebben. Het wordt gemeenten vanaf 1 juli 2024 verplicht een eigen bijdrage te innen bij meerderjarige ontheemden die inkomsten hebben. De verplichting is afhankelijk van inwerkingtreding van de Tijdelijke Wet opvang ontheemden uit Oekraïne. Deze wet beoogt te voorzien in een wettelijke grondslag voor gemeenten om de polisadministratie van het UWV (Suwinet) in te zien. Aan gemeenten wordt voldoende ruimte geboden, in ieder geval tot 1 januari 2025, om het vereiste inningsproces op zorgvuldige wijze te implementeren. Voor gas, water en elektra ga ik een bijdrage verplichten van 105 euro per meerderjarige ontheemde met inkomsten (en diens meerderjarige gezinsleden) per maand. Dit bedrag is gebaseerd op de geraamde kosten uit het 'Kostprijsonderzoek opvang ontheemden' van eind 2023.⁸ Daarnaast zal een extra bijdrage verplicht worden voor ontheemden die geen eetgeld krijgen maar catering op locatie. Hiertoe wordt de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO) binnenkort aangepast.

Naast de eigen bijdrage wordt een bepaling gewijzigd die regelt hoe lang ontheemden afwezig mogen zijn uit de opvang voordat hun leefgeld mag worden ingetrokken. Dat is op dit moment 28 dagen aaneengesloten, maar wordt 28 dagen per kalenderjaar. Zo sluit de regeling beter aan op de Participatiewet. Ook wordt het vanaf 1 juli 2024 voor gemeenten verplicht het leefgeld in te trekken van ontheemden met inkomsten. Nu is dat een optie. De verplichting is afhankelijk van inwerkingtreding van de Tijdelijke Wet opvang ontheemden uit

---

⁸ Het betreffende Kostprijsonderzoek is beschikbaar via <https://open.overheid.nl/documenten/dpc-f848e82a59831c6e6ba30ead23b06e96bf4c0697/pdf>

Oekraïne. Deze wet beoogt te voorzien in een wettelijke grondslag voor gemeenten om de polisadministratie van het UWV (Suwinet) in te zien.

c. Verblijf en vertrek op langere termijn

De tijdelijke bescherming voor ontheemden op grond van de RTB is nu geldig tot 4 maart 2025. Over de periode daarna verwachten we in de zomer meer duidelijkheid. Ten aanzien van verblijf en terugkeer op langere termijn zet Nederland in op een EU-gecoördineerde en geharmoniseerde aanpak voor het verblijf en, zodra aan de orde, de ondersteuning van terugkeer van de ontheemden uit Oekraïne. Dit met het oog op het zoveel mogelijk beperken of voorkomen van de verschillen in beleid tussen lidstaten.

Tot slot

De verwachte opvangbehoefte voor zowel asielzoekers en amv als Oekraïense ontheemden, en de taakstelling huisvesting statushouders blijft fors en biedt veel uitdagingen voor medeoverheden, woningcorporaties en de migratieketen. Om een volledig zicht te hebben op de opgaven, is in de bijlage 1 een overzicht opgesteld voor alle drie de opgaven: asielopvang conform de Spreidingswet, opvang voor Oekraïense ontheemden en huisvesting statushouders en wat dat betekent op het niveau van de provincie en veiligheidsregio's. Tevens is een bijlage opgenomen van de taakstelling huisvesting 2024-II per gemeente.

Alleen in gezamenlijkheid kunnen we deze opgaven het hoofd bieden. Tegelijkertijd zetten we stappen naar structurele verbeteringen. Zo biedt de Spreidingswet perspectief voor een stabiel en meer gespreid opvanglandschap. De afspraken in het kader van het Asiel- en Migratiepact leiden naar verwachting tot meer grip op migratie. En om meer gelegenheid te bieden om (duurzame) huisvesting te realiseren, investeren we nu in doorstroomlocaties voor vergunninghouders die de druk op de asielopvang moet doen verminderen.

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Eric van der Burg

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hugo de Jonge

Bijlagen:

1. Realisatie en opgaven Opvang en Huisvesting;
2. Taakstelling huisvesting 2024-II per gemeente.